

MEETME LEHT

1. Strateegia meetme nimetus

MEEDE 1.3 - Väärikas vananemine, toimetulek ja sotsiaalne kaasatus

2. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus

Piirkonna elanikkond väheneb ja vananeb, 65+ vanusegruppi kuuluvate elanike arv järjepanu kasvab. Vananeva elanikkonna tervisenäitajate halvenedes kasvab inimeste hulk, kes vajavad igapäevaseks toimetulekuks hooldust ja kõrvalist abi. Erinevate erivajaduste tõttu suureneb ka puuduva või osalise töövõimega inimeste arv, ka neist paljud vajavad ühiskonnaelus võrdsete võimalustega osalemiseks toetusmeetmeid ja teenuseid. Ühiskonnas valitsevad hoiakud, sotsiaalne ebavõrdsus, tõrjutus ja kõrvalejätetus võivad kahandada haavatavas olukorras inimeste väarikust. Nii on vaimse tervise halvenemine muutunud muret tekitavaks probleemiks juba kõigis vanusegruppides.

Sotsiaalteenuste kättesaadavus on hea piirkondlikes keskustes, kuid paljud abivajajad elavad keskustest kaugemal paiknevates hajakülades. Vanemaealiste, sh eriti üksi elavate eakate, suhtlemisvõimalused ja ligipääs teenustele on pikkade vahemaade, kesise transpordikorralduse, aga ka materiaalsete võimaluste vähesuse tõttu piiratud, inimeste teadlikkus abivõimaluste kohta on vähene ning abiandmise korraldus keeruline. Eakamate inimeste hinnangul arvestatakse nende huvidega vähe, piisavalt pole nende iseseisvat toimetulekut toetavaid, aktiivset suhtlemist ja kaasamist pakkuvaid tegevusi või ettevõtmisi, samuti nende võimestamist ja vitaalsuse säilitamist toetavaid vaba aja veetmise, huvitegevuse ning enesearendamise võimalusi.

Kohalike omavalitsuste poolt pakutav koduteenus ei kata suurenenud nõudlust, tagajärjeks on lähedaste hoolduskoormuse suurenemine. Samas on töötamise ja hooldamise ühildamine sageli keeruline ning tekib oht läbipõleda. Töölt kõrvale jäädes suureneb aga oht langeda vaesusriski.

Kuna ootused abile on muutunud, on tekkinud vajadus kaasaegsete paindlike teenuslahenduste järele. Hooldusvajaduse ennetamisel ja vähendamisel puudub terviklik ja valdkondadeüleline abiandmise süsteem, eri valdkondade (sotsiaal, tervishoid, kogukond) teenuste seostatus ja koostöö. Üheks seni vähe kasutatud võimaluseks on kogukonna aktiivsem kaasamine, kogukonnateenuste arendamine, tegusate kogukonnaliikmete motiveerimine ja koolitamine.

3. Strateegia meetme eesmärk

Lõuna-Järvamaal on sotsiaalselt turvaline, hooliv ja toetav keskkond edukaks toimetulekuks ning aktiivseks ja väarikaks vananemiseks. Abivajajatele on kättesaadavad nende vajadustest lähtuvad paindlikud tugiteenused, mis

toetavad nende tervist ja heaolu, paremat iseseisvat toimetulekut ja kaasatust ühiskonnaellu. Piirkonna elanikud tunnevad end kogukonna liikmena ja panustavad jõukohaselt vabatahtlikus töös märgates ja toetades abivajajaid.

4. Toetatavad tegevused

Toetatakse tegevusi, mis on vajalikud eesmägi elluviimiseks ning kokku lepitud tulemuste saavutamiseks:

- Eakatele kooskäimise võimaluste, sh sisemist motivatsiooni toetavate enesetäiendamisevõimaluste loomine, neile sobivate tegevusvõimaluste ja omavahelise sotsiaalse suhtlemise võimaldamine.
- Vanemaealise elanikkonna teadlikkuse tõstmine, info kättesaadavuse parandamine.
- Teenuste kaasajastamine, komplekssete sotsiaal- ja tervishoiuteenuste arendamine spetsialistide ja kogukonnaliikmetega koostöös, parimate praktikatega tutvumise ja kogemuste vahetamise võimaldamine kogukonnaliikmetele.
- Koolituste jms arendustegevuste korraldamine eesmärgil suurendada kogukondade valmisolekut haavatavate sihtrühmadega teadlikumalt tegeleda.
- Haavatavale sihtrühmale vajalike abistavate tugiteenuste väljaarendamine.
- Kogukondlike eneseabi tugigruppide ellukutsumine, omastehoolajatele supervisioonide korraldamine jms.
- Sihtrühma kuuluvate elanike vaimse tervise toetamine, omastehoolajate läbipõlemise ohu ennetamine, sh nõustamine, teavituse- ja ennetuskampaaniate korraldamine, varajane märkamine ja sekkumine.
- Sihtrühmale suunatud terviseedenduslike tegevuste ning spordi- ja kultuuriürituste algatamine ja korraldamine.
- Pakutavatele huvitegevustele ja kultuurisündmustele parema ligipääsu võimaldamine eakatele.
- Ühiskondliku aktiivsuse tõstmine vabatahtlike seltsiliste tegevuse toetamise kaasabil, noorte kaasamine tegevustesse.
- Põlvkondade ülest suhtlust ning eakate ühiskonnaellu kaasamist soodustavate algatuste ergutamine, sh eakatekodude ja päevakeskuste klientidele tegevuste korraldamine koostöös noortekeskuste, koolide ja lasteaedadega.
- Sotsiaalse ettevõtluse arendamine.

5. Meetme sihtrühm

Piirkonna elanikud vanuses 55+; erivajadustega inimesed alates vanusest 16 aastat.

6. Nõuded miniprojekti toetuse taotlejale ja miniprojekti toetuse saajale

TOETUSE TAOTLEJA JA SAAJA võib olla kohaliku tegevusrühma piirkonnas tegutsev seltsing, MTÜ, SA, KOV, mikro- ja väikeettevõtete määratlusele vastav äriühing, füüsilisest isikust ettevõtja, Lõuna-Järvamaa koostöökoogu.

- Miniprojekti taotlusvooru võib üks taotleja esitada mitu projekti.

- Minivooru projekt viiakse ellu kuni ühe aasta jooksul alates rahastamisotsusest. Projekti aruanne esitatakse tegevusrühmale hiljemalt ühe kuu jooksul pärast projekti tegevuste lõpetamist.
- Miniprojekti elluviijal tuleb tegevusrühmale enne kulude eest tasumise taotlemist esitada tegevuse toimumist tõendavad materjalid (ürituste kavad, pildid ürituse toimumisest, osalejate nimekirjad, hinnapakkumised jms).
- Miniprojektis on toetatavad väikeinvesteeringud, mis on vältimatult vajalikud miniprojekti eesmärgi saavutamiseks.
- Koostöötegevuse korral võib toetatava tegevuse asukoht jääda väljapoole Eestit, piirdudes Euroopa Liidu ja Euroopa Majanduspiirkonnaga.
- Ei toetata tegevusi, mida viiakse ellu sotsiaalhoolekande seaduse 2. ja 3. peatüki, tööturuteenuste ja -toetuste seaduse § 9 ja tööturumeetmete seaduse §13 või tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 2 alusel, välja arvatud juhul, kui tegevused loovad juba olemasolevatele teenustele lisandväärtust.

Täpsemad reeglid minivoorust toetuse taotlemiseks ning taotluste menetlemiseks ja hindamiseks sätestatakse tegevusrühma juhatusel poolt kinnitatud korras.

7. Minitaotluste hindamiskriteeriumid

1.	Projekti vastavus meetme eelistustele	30%	hinnatakse projektitegevuste suunatust meetme sihtgrupile, kogukonnaalgatuste kasvule, toetavate teenuste kättesaadavusele ja koostööle
2.	Projekti mõju meetme eesmärkide saavutamisele	30%	hinnatakse projektitegevuste mõju eakate toimetulekule, nende tervise säilitamisele, sotsiaalsele kaasatusele, sotsiaalselt turvalise ja toetava keskkonna loomisele ning võrdsete võimaluste edendamisele
3.	Projekti sisu selgus ning tehniline teostus	20%	hinnatakse probleemistiku analüüsi põhjalikkust, kavandatud tegevuste läbimõeldust, praktilisust, vastavust projekti eesmärkidele ja soovitud tulemustele, kavandatava investeeringu eelarve ja rahastamise kava selgust
4.	Taotleja suutlikkus ning projekti jätkusuutlikkus	20%	hinnatakse taotleja teadmisi, kogemusi ja majanduslikku suutlikkust, samuti projektitegevuste jätkusuutlikkust

8. Miniprojektile makstava toetuse maksimaalne suurus ja määr

- Toetussumma suurus kuni 6029 EUR
- Toetuse määr 100% abikõlblikest kuludest

9. Miniprojektide näitajad ja sihtväärtused

Indikaator /möödik	Sihttase 2027
Toetatud projektide arv	31
Tegevustesse kaasatud inimeste arv	620
Korraldatud sündmuste arv	70
Erinevate ellu kutsutud piirkondlike teenuste arv	7
Eakate toimetulekut soodustavate tegevuste arv	20
Tervise säilimist soodustavate tegevuste arv	25